

نام:	باسمه تعالی
نام خانوادگی:	اداره کل آموزش و پرورش استان البرز
کلاس:	مدیریت آموزش و پرورش ناحیه ۳ کرج
رشته:	سوالات دانش آموزان مدارس دوره دوم متوسطه
شماره:	دبیرستان حضرت امام رضا (ع) نوبت اول دی ماه ۹۹
مدت امتحان: ۶۰ دقیقه	
تاریخ امتحان: ۹۹/۱۰/۱۳	
نام دبیر:	
نام درس: علوم و فنون ۱	
ردیف	«او را کلیدهایی است نهان، جز او شناختش کس نتوان...»
بخش اول: «تاریخ ادبیات»	
۱	در جای خالی پاسخ مناسب بنویسید. ۱.۱. در ایران پیش از اسلام آثار فرهنگی ادبی به صورت..... حفظ می شده است. ۲/۱. زبان..... زبان رسمی دوران ساسانی بوده است. ۳/۱. فرمان‌ها و نامه‌های شاهان هخامنشی به خط..... نوشته می شده است. ۴/۱. شعر حماسی با..... به اوج رسید. (نام شاعر)
۲	سامانیان چگونه به گسترش و تقویت زبان فارسی کمک کردند؟
۳	دو نمونه از آثار نثر قرن چهارم و اوایل قرن پنجم را بنویسید.
بخش دوم: «سبک شناسی»	
۴	هر یک از این موارد به کدام یک از قلمروهای سه گانه مربوط است؟ ۱.۴. به کار بردن تشبیه: ۲.۴. به کار بردن لغات عربی: ۳.۴. خوش بینی نسبت به آینده:
۵	مفهوم متن را با مثال توضیح دهید.
۶	یکی از آسان ترین و کاربردی ترین شیوه‌ها در بررسی و تحلیل متن چیست؟
بخش سوم: «موسیقی شعر»	
۷	درستی یا نادرستی مطالب زیر را مشخص کنید. (درست: «د» / نادرست: «ن») ۱.۷. آشکارترین ابزار موسیقایی شعر وزن است. ( ) ۲.۷. کوچک ترین واحد آوایی زبان واج است. ( ) ۳.۷. هر هجا یک صامت دارد. ( ) ۴.۷. هجای پایانی اوزان شعر فارسی همیشه کشیده است. ( )
۸	کلمات زیر را آن گونه که خوانده می شود بنویسید و صامت‌ها و مصوت‌های آنها را مشخص کنید. ۱.۸. سایه‌ها: ۲.۸. خوشحالی:
۹	واژه‌های هم وزن را دو به دو کنار هم بنویسید. (یکی اضافی است.) (نخستین، بردار، گوناگون، محبوب، کرامت)
۱۰	شعرها را بخوانید و چگونگی حس و حال و موسیقی هر کدام را بنویسید. ۱.۱۰. «زین درد خون گریست سپهر و ستاره هم خون گشت قلب لعل و دل سنگ خاره هم» ۲.۱۰. «معشوقه به سامان شد تا باد چنین بادا کفرش همه ایمان شد تا باد چنین بادا»
۱۱	بیت زیر را اولاً به هجاهای تشکیل دهنده آن تجزیه کنید، ثانیاً علامت هر هجا را زیر آن بنویسید. (هر دو مصرع) «می‌روم یک چند روزی صبر پیدا می‌کنم یا ز یادت می‌روم یا در دلت جا می‌کنم»

بخش چهارم: «زیبایی‌شناسی»	
۱/۵	<p>۱۲ واج آرایی را در نمونه‌های زیر بیابید و بنویسید که از تکرار کدام واج‌ها ایجاد شده است.</p> <p>۱.۱۲. «رشته تسبیح اگر بگسست معذورم بدار دستم اندر ساعد ساقی سیمین ساق بود»</p> <p>۲.۱۲. «دود دل از دریچه برآمد که دود دیگ هرگز چنین نبود که تا آسمان برفت»</p> <p>۳.۱۲. «گوشه گرفتم ز خلق و فایده‌ای نیست گوشه چشمت بلای گوشه نشین است»</p>
۱/۵	<p>۱۳ واژه‌آرایی را در نمونه‌های زیر بیابید و مشخص کنید که از تکرار کدام واژه‌ها ایجاد شده است.</p> <p>۱.۱۳. «گفتی ز خاک بیشترند اهل عشق من از خاک بیشتر نه که از خاک کمتریم»</p> <p>۲.۱۳. «ای داد به داد دل ما کس نرسید از بس که بلند بود داد دل ما»</p> <p>۳.۱۳. «از ننگ چه پرسی که مرا نام ز ننگ است از نام چه پرسی که مرا ننگ ز نام است»</p>
۳	<p>۱۴ سجع را در هر کدام از این نمونه‌ها بیابید و مشخص کنید که از کدام نوع است .</p> <p>۱.۱۴. «بر ظاهرش عیب نمی‌بینم و در باطنش عیب نمی‌دانم.» ۲.۱۴. «در غایت سوز و اشتیاق بود و هم در شدت لهب فراق.»</p> <p>۳.۱۴. «در ایام طفولیت متعبد و شب‌خیز بودم و مولع زهد و پرهیز.» ۴.۱۴. «پارسایی را دیدم به محبت شخصی گرفتار؛ نه طاقت صبر و نه یارای گفتار.»</p>
بخش پنجم: «نقد و تحلیل نظم و نثر»	
۲	<p>۱۵ متن‌های زیر را بخوانید و آنچه خواسته شده بنویسید.</p> <p>۱/۱۵. «تا توانی از نیکی میاسا و خود را به نیکی و نیکوکاری به مردم نمای. به زبان دیگر مگو و به دل دیگر مدار تا گندم نمای جو فروش نباشی و اندر همه حال داد از خویشتن بده. به هر نیک و بد زود شادان و زود اندوهگین مشو که این فعل کودکان باشد. بدان کوش که به هر محالی از حال و نهاد خویش بنگردی که بزرگان به هر حق و باطلی از جای نشوند.»</p> <p>۱/۱۵. ویژگی زبانی (دو مورد):</p> <p>۲/۱۵. ویژگی ادبی (یک مورد):</p> <p>۳/۱۵. ویژگی فکری (یک مورد):</p> <p>۲/۱۵. «هر که زین گلشن لیبی خندان‌تر از گل بایدهش خاطر فارغ ز عالم چون توکل بایدهش»</p> <p>«خرده‌ای از مال دنیا در بساط هر که هست جبهه‌ها کرده‌ای پیوسته چون گل بایدهش»</p> <p>«هر که می‌خواهد که از سنجیده گفتاران شود بر زبان بند گرانی از تأمل بایدهش»</p> <p>«صبر بر جور فلک کن تا برآی روسفید دانه چون در آسیا افتد تحمل بایدهش»</p> <p>«قطره آبی که دارد در نظر گوهر شدن از کنار ابر تا دریا تنزل بایدهش»</p> <p>۱/۲/۱۵. ویژگی زبانی (یک مورد):</p> <p>۲/۲/۱۵. ویژگی ادبی (دو مورد):</p> <p>۳/۲/۱۵. ویژگی فکری (یک مورد):</p>

